

LAKIALOITE 129/2003 vp

Laki rikoslain 21 luvun muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan naisten sukupuolielinten silpomisen kriminalisointia omana säännöksenään rikoslakiin (39/1889). Tyttöjen ja naisten sukupuolielinten silpominen on jo nykyisen lainsäädännön mukaan kiellettyä Suomessa, ja se katsotaan suomalaisen käytännön mukaisesti

törkeäksi pahoinpitelyksi. Tämä lakialoite on sisällöltään yhtenevä lakialoitteen LA 23/2002 vp kanssa, joka raukesi vuoden 2002 valtiopäivien jälkeen vaalien vuoksi. Viimeksi mainitun aloitteen teki edustaja Margareta Pietikäinen (r) ja sen allekirjoitti runsaat 100 muuta edustajaa.

PERUSTELUT

Suomeen on viime vuosina tullut merkittäviä etnisiä vähemmistöjä, joiden vanhoihin kulttuuri-perinteisiin sisältyy riittejä, kuten tyttöjen sukupuolielinten silpominen eli naisten ympärileikkaus, joksi sitä myös kutsutaan. Tyttöjen ja naisten sukupuolielinten silpominen on lain mukaan kielletty Suomessa Yhdistyneiden Kansakuntien lapsen oikeuksien yleissopimuksen ratifioinnin edellytysten mukaisesti. Sukupuolielinten silpomista pidetään törkeänä pahoinpitelynä, josta säädetään rikoslaissa. Näin ollen rikos on virallisen syytteen alainen, ja ympärileikkaus on rangaistava myös silloin, kun se kohdistuu Suomessa asuvaan henkilöön hänen oleskellessaan toisessa maassa. Meillä on esimerkkejä siitä, että siirtolaistytöjä lähetetään aikaisempiin kotimaihinsa tai heidän perheensä aikaisempiin kotimaihin toimenpidettä var-
ten.

Sukupuolielinten silpominen on tytön/naisen koskemattomuuteen ja hänen omaa ruumista koskevaan itsemääräämisoikeuteensa kohdistuva vakava rikos. Fyysisten terveysongelmien, mm. tulehduksien, kivuliaiden kuukautisten, munuaisvaurioiden ja lapsettomuuden, lisäksi sukupuolielinten silpominen saattaa aiheuttaa pysyviä psyykkisiä vaurioita, seksuaalisia vaikeuksia ja ongelmia synnytyksissä.

Sukupuolielinten silpomiseen kohdistuvan kiellon vahvistamiseksi asiasta tulisi säätää erikseen rikoslaissa (39/1889). Tämän antama signaali olisi voimakkaampi kuin pelkästään tietoisuus siitä, että sukupuolielinten silpomista pidetään törkeänä pahoinpitelynä. Tarkkoja tietoja sukupuolielinten silpomistapausten määrästä vuosittain Suomessa ei ole, mutta jokainen tapaus on yksi tapaus liikaa. Siirtolais- ja pakolaistytöjen/-naisten tarkastamiseen ei ole mahdollista ryhtyä, minkä vuoksi näkyvä ja voima-

kas kielto on tärkeä. Myös sukupuolielinten silpomisen ilmoittamatta jättäminen olisi rangaistava.

Ruotsissa sukupuolielinten silpomisen rangaistavuutta on kovennettu lailla (SFS 1998:407). Rangaistus sukupuolielinten silpomisesta on enintään neljä vuotta vankeutta. Jos teko on aiheuttanut hengenvaaran, vakavan sairauden tai ollut muutoin erityisen häikäilemätön, vähimmäisrangaistus on kaksi ja enimmäisrangaistus kymmenen vuotta vankeutta. Myös

rikoksen valmistelu ja yllyttäminen rikokseen samoin kuin sukupuolielinten silpomisen ilmoittamatta jättäminen on rangaistavaa.

Koska Suomen ja Ruotsin lainsäädäntö ja käytäntö ovat pitkälti yhtenäisiä, tulisi rangaistusten ja menettelytapojen olla yhtenäiset.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

rikoslain 21 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 21 lukuun uusi 6 a ja 6 b § seuraavasti:

21 luku

Henkeen ja terveyteen kohdistuvista rikoksista

6 a §

Sukupuolielinten silpominen

Joka tekee toimenpiteitä naisen ulkoisiin sukuelimiin tarkoituksenaan niiden silpominen tai muiden pysyvien muutosten aikaansaaminen niihin, on siitä riippumatta, onko toimenpiteeseen annettu suostumus, tuomittava *sukupuolielinten silpomisesta* vankeuteen enintään neljäksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

Sukupuolielinten silpomisesta tai yrityksestä sukupuolielinten silpomiseen tuomitaan myös se, joka huolimatta tietoisuudestaan tästä jättää ilmoittamatta meneillään olevan tai tulevan toi-

menpiteen, mutta rangaistusta alennetaan rikoslain 5 luvun 3 §:ssä avunannosta säädetyllä tavalla.

6 b §

Törkeä sukupuolielinten silpominen

Jos sukupuolielinten silpomisen yhteydessä suoritettu toimenpide on aiheuttanut hengenvaaran tai vakavan sairauden ja jos rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava *törkeästä sukupuolielinten silpomisesta* vankeuteen vähintään yhdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .

Helsingissä 14 päivänä lokakuuta 2003

Mikaela Nylander /r